

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា
ឯកសារដើម

Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia
 ORIGINAL DOCUMENT/DOCUMENT ORIGINAL
 Chambres Extraordinaires au sein des Tribunaux Cambodgiens

ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ទទួល (Date of receipt/date de reception):
 20 / 12 / 2011

ម៉ោង (Time/Heure) : 15:00

មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង / Case File Officer/L'agent charge
 du dossier: *Ratanak*

E142/2

កាលបរិច្ឆេទ: ថ្ងៃទី ២០ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១១

ជូនចំពោះ: **ភាគទាំងអស់នៃសំណុំរឿង ០០២**

ពី: **ចៅក្រម និង ល ណុន ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង**

- ចម្លងជូន:** លោក/លោកស្រីចៅក្រមទាំងអស់នៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង, មន្ត្រីច្បាប់ជំនុំជម្រះ
 អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងប្រធានអង្គតុលាការកម្ពុជា
- កម្មវត្ថុ:** សំណើសុំបកប្រែប្រាស់សំណើសុំ E142 របស់ជនជាប់ចោទ ណូន ជា និង
 លិខិតរបស់ជនជាប់ចោទ អៀង សារី ផ្ញើមកមន្ត្រីច្បាប់ជំនុំជម្រះសាលា
 ដំបូង ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១១ (ឯកសារ E142/1)

យោងសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីជនជាប់ចោទ ណូន ជា ខាងលើដែលបានលើកឡើងអំពីភាពមិនស៊ីសង្វាក់គ្នា
 រវាងកំណត់ហេតុជាខ្សែអាត់សំឡេង និងកំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សី (ឯក
 សារ E142)។ មេធាវីការពារក្តីជនជាប់ចោទ ណូន ជា អះអាងថាការពិនិត្យមើលឡើងវិញរបស់ខ្លួនទៅលើ
 កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងកំណត់ហេតុជាខ្សែអាត់សំឡេងនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីដែលធ្វើ
 ដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតនាពេលកន្លងមក (ក.ស.ច.ស) ស្តែងឱ្យឃើញនូវភាពមិនស៊ីសង្វាក់មួយដែល
 ធ្វើឱ្យខូចទំនុកចិត្តមកលើកិច្ចស៊ើបសួរទាំងមូល។ មេធាវីការពារក្តីជនជាប់ចោទ ណូន ជា បានស្នើមកអង្គជំនុំ-
 ជម្រះសាលាដំបូងសុំឱ្យបើកកិច្ចស៊ើបសួរដោយអនុលោមតាមវិធាន ៣៥ (២) (ខ)នៃវិធានផ្ទៃក្នុងដើម្បីសម្រេច
 ថាតើអ្នកស៊ើបអង្កេត ក.ស.ច.ស ពិតជាបានបន្តចបង្អាក់ដោយចេតនានៅក្នុងកិច្ចស៊ើបសួរលើសំណុំរឿង
 ០០២ តាមរយៈការក្លែងប្លែងដោយខុសច្បាប់ដែរ ឬយ៉ាងណា។ មេធាវីការពារក្តីបានស្នើថាមុនពេល
 កោះហៅសាក្សីណាម្នាក់ អង្គជំនុំជម្រះគួរត្រូវពិនិត្យមើលកំណត់ហេតុនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីនោះជាមុន
 សិន។ មេធាវីការពារក្តី ណូន ជា បានពិនិត្យមើលឡើងវិញទៅលើកំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនិងកំណត់
 ហេតុជាខ្សែអាត់សំឡេងរបស់សាក្សីចំនួន៦នាក់ ឬកំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរសរុបចំនួន១៣។

ក្នុងលិខិតរបស់ខ្លួនចុះថ្ងៃទី ១១ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១១ មេធាវីការពារក្តីជនជាប់ចោទ អៀង សារី បានស្នើសុំឱ្យ
 អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបង្គាប់ឱ្យផ្អាកគ្រប់គ្រងតុលាការ ប្រគល់ប្រតិចារិកទាំងស្រុងនៃការស្តាប់ចម្លើយ
 នីមួយៗដែលធ្វើដោយ ក.ស.ច.ស ទៅលើសាក្សីដែលត្រូវផ្តល់សក្ខីកម្មលើសំណុំរឿង០០២។ មេធាវីការពារក្តី

ក៏បានស្នើសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះបង្គាប់ឱ្យអង្គភាពបកប្រែភាសា (ITU) បកប្រែប្រតិចារិកទាំងនេះជាភាសាអង់គ្លេស និងភាសាខ្មែរ។

ថ្វីបើសចក្តីសម្រេចលើសំណើ E142 កំពុងស្ថិតក្រោមការពិចារណាក៏ដោយ ក៏តាមរយៈអនុស្សរណៈនេះ អង្គជំនុំជម្រះសូមលើកឡើងអំពីផលវិបាកនៃការដាក់សំណើទៅអង្គភាពបកប្រែភាសា ហើយអង្គជំនុំជម្រះចេញនូវគោលការណ៍ណែនាំដូចខាងក្រោម៖

អង្គជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញថាក្នុងសំណុំរឿងនេះ មានកំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍នៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីចំនួនជាង ៧៥០ កំណត់ហេតុ ដែលបានធ្វើដោយ ក.ស.ច.ស នៅក្នុងអំឡុងដំណាក់កាលនៃកិច្ចស៊ើបសួរ។ អនុលោមតាមវិធាន ២៥ ការស្តាប់ចម្លើយទាំងនេះត្រូវបានថតជាខ្សែអាត់សំឡេង។ ទាំងកំណត់ហេតុជាខ្សែអាត់សំឡេង និងកំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿងជាបន្តបន្ទាប់។ ហើយបន្ទាប់មកភាគីអាចពិនិត្យមើលកំណត់ហេតុទាំងអស់នោះបាន។ ជាទូទៅ កំណត់ហេតុជាខ្សែអាត់សំឡេងពុំត្រូវបានធ្វើប្រតិចារិក ឬបកប្រែឡើយ។

អនុលោមតាមទម្លាប់អនុវត្តទូទៅក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់ស៊ីវិល កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពុំមែនជាកំណត់ហេតុដ៏ត្រឹមត្រូវឥតល្អៀងនៃការស្តាប់ចម្លើយឡើយ។ ថ្វីបើដូច្នោះ អង្គជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញថាកំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនីមួយៗ រួមទាំងកំណត់ហេតុដែលមេធាវីការពារក្តីជនជាប់ចោទ នួន ជា បានពិនិត្យមើលឡើងវិញផង សុទ្ធតែបានបញ្ជាក់ថាអ្នកស៊ើបអង្កេតបានអានឱ្យសាក្សីស្តាប់ឡើងវិញដើម្បីឱ្យសាក្សីឯកភាពថាត្រឹមត្រូវ ឬមិនត្រឹមត្រូវ មុននឹងចុះហត្ថលេខា ឬផ្តិតស្នាមមេដៃ។ បន្ទាប់មកទៀត កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរមួយច្បាប់ត្រូវបានប្រគល់ឱ្យទៅសាក្សី។ ហេតុដូច្នោះ ភាពត្រឹមត្រូវនៃចម្លើយរបស់សាក្សីដែលអង្គជំនុំជម្រះនឹងស្តាប់សក្តីកម្មអាចត្រូវបានបញ្ជាក់ជាមួយសាក្សីនៅក្នុងសវនាការផ្ទាល់តែម្តង ដោយពុំចាំបាច់ពឹងផ្អែកលើកំណត់ហេតុជាខ្សែអាត់សំឡេងនៃការស្តាប់ចម្លើយសាក្សីទាំងនោះឡើយ។

អាស្រ័យហេតុនេះ អង្គជំនុំជម្រះសូមជម្រាបថាអង្គជំនុំជម្រះនឹងពិនិត្យលើការចោទប្រកាន់អំពីចំណុចមិនស៊ីសង្វាក់គ្នារវាងកំណត់ហេតុជាខ្សែអាត់សំឡេង និងកំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរតែក្នុងករណីដែលចំណុចមិនស៊ីសង្វាក់នេះ ក) ត្រូវបានចង្អុលបង្ហាញជាក់លាក់ និង ខ) ពាក់ព័ន្ធនឹងអ្វីដែលមេធាវីការពារក្តីចោទថាជាកំហុសទាក់ទិននឹងខ្លឹមសារដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសវនាការនាពេលបច្ចុប្បន្ន។ ហេតុដូច្នោះ មេធាវីការពារក្តីត្រូវចង្អុលបង្ហាញឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីសំណើបកប្រែដើម្បីគាំទ្រការចោទប្រកាន់ទាំងនេះ និងកំហិតត្រឹមចម្លើយពាក់ព័ន្ធ និងប្រតិចារិកនៃកំណត់ហេតុជាខ្សែអាត់សំឡេងដែលមានភាពមិនស៊ីសង្វាក់ ដូចតាមការចោទប្រកាន់របស់មេធាវីការពារក្តី។ សំណើសុំឱ្យបកប្រែកំណត់ហេតុ ឬប្រតិចារិកជាខ្សែអាត់សំឡេងទាំងស្រុងនឹងពុំត្រូវបានអង្គជំនុំជម្រះធ្វើការពិនិត្យពិចារណាឡើយ ហើយអង្គភាពបកប្រែភាសាត្រូវផ្អាក

ការងារបកប្រែសំណើនាពេលបច្ចុប្បន្នដែលមានរហូតដល់រាប់រយទំព័រ ប៉ុន្តែពុំមានបញ្ជាក់កំហុសច្បាស់លាស់ ឬពុំពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីសវនាការ (សូមមើលឯកសារ E131/1 បន្ថែម)។

ដោយហេតុថាកំណត់ហេតុជាខ្សែអាត់សំឡេងទាំងនេះមានជាភាសាខ្មែរ អង្គជំនុំជម្រះមានហេតុផលគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការជឿជាក់ថាមេធាវីការពារក្តីជាតិ ដែលមានគុណវុឌ្ឍិនឹងប្រាកដជាពិនិត្យមើលឡើងវិញទៅលើខ្លឹមសារនៃកំណត់ហេតុទាំងអស់នេះ និងចង្អុលបង្ហាញទៅអង្គភាពបកប្រែភាសានូវផ្នែកទាំងឡាយណាដែលខ្លួនយល់ថាជាភស្តុតាងដោះស្រាយប្រកាន់កូនក្តីរបស់ខ្លួនដើម្បីប្រយោជន៍នៃក្រុមមេធាវីការពារក្តី។ ផ្ទុយពីការចោទប្រកាន់របស់មេធាវីការពារក្តី អៀង សារី ការណ៍នេះពុំមែនជាការប្រើប្រាស់ “សហមេធាវីជាតិ និងមន្ត្រីគ្រប់គ្រងសំណុំរឿង ជាអ្នកបកប្រែឡើយ” ប៉ុន្តែចាំបាច់ដើម្បីប្រយោជន៍នៃការបែងចែកធនធានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងដើម្បីកុំឱ្យអង្គភាពបកប្រែភាសាមានបន្ទុកច្រើនក្នុងការបកប្រែឯកសារក្នុងចំនួនដ៏ច្រើននេះដែលមេធាវីការពារក្តី ពុំទាន់បង្ហាញថាខ្លឹមសាររបស់វាពាក់ព័ន្ធនឹងសវនាការដែរ ឬយ៉ាងណានោះ។

អង្គជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ឃើញថាការពិនិត្យមើលឡើងវិញរបស់មេធាវីការពារក្តីជនជាប់ចោទ នួន ជា គឺពាក់ព័ន្ធនឹងសាក្សីចំនួន ៥ រូបដែលអង្គជំនុំជម្រះបានកោះហៅមកផ្តល់សក្ខីកម្មនៅសវនាការលើសំណុំរឿង ០០២/០១ នាពេលបច្ចុប្បន្ន។ លិខិតរបស់ជនជាប់ចោទ អៀង សារី ពាក់ព័ន្ធនឹងបុគ្គលទាំងអស់ដែលអង្គជំនុំជម្រះកំណត់ថា ជាសាក្សីសក្តានុពលនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១។ អង្គជំនុំជម្រះនឹងពិចារណាលើបញ្ហានានាពាក់ព័ន្ធនឹងសក្ខីកម្មរបស់សាក្សីទាំងនេះតាមករណីនីមួយៗ ប៉ុន្តែអង្គជំនុំជម្រះសូមរំលឹកមេធាវីការពារក្តីថា មេធាវីការពារក្តីមានបន្ទុកក្នុងការចង្អុលបង្ហាញឱ្យបានជាក់លាក់អំពីភាពមិនស៊ីសង្វាក់ទាំងឡាយដែលខ្លួនបានចោទប្រកាន់ និងជូនដំណឹងមកអង្គជំនុំជម្រះ ក៏ដូចជាភាគីផ្សេងៗឱ្យបានទាន់ពេលវេលាអំពីការចោទប្រកាន់ទាំងនេះ ព្រមទាំងឯកសារពាក់ព័ន្ធដែលចោទប្រកាន់នោះផង។